

Tilsynsrapport

Vår ref.: 21/00611
Saksbehandler: Anders Widmark
Dato: 31.5.2022

Tilsyn med Klinikkk Frogner

Innledning

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) gjennomførte tilsyn ved Klinikkk Frogner 22. juni 2021, med hjemmel i § 60 i forskrift av 16. desember 2016 nr. 1659 om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften). Tilsynet hadde som hensikt å følge opp forhold som ble avdekket i en reportasje fra TV2 Hjelper deg den 22. april 2021. Det ble ikke avdekket noen avvik eller anmerkninger under tilsynet.

Kontaktperson ved virksomheten var kiropraktor/fysioterapeut Marianne Molnes.

Tilsynsteamet fra DSA bestod av:
Eva G. Friberg, fagdirektør (tilsynsleder)
Anders Widmark, seniorrådgiver
Ole Christian Kvammen, tilknyttet fagkyndig kiropraktor

Statsforvalteren i Oslo og Viken stilte med følgende observatør under tilsynet:
Christine Ellingsen, seniorrådgiver

Denne rapporten handler om generelle inntrykk og funn i henhold til det regelverket DSA forvalter.

Aktuelt regelverk

- Lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling (strålevernloven)
- Forskrift 16. desember 2016 nr. 1659 om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften)
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Bakgrunn, omfang og gjennomføring

Bakgrunn for tilsynet er de forhold som ble avdekket i reportasjen som ble vist på TV2 Hjelper deg den 22. april 2021.

Reportasjen indikerer at nye pasienter rutinemessig blir sent til røntgenundersøkelse fra Colosseum Kiropraktorklinikk til Klinikkk Frogner. Reportasjen antyder at det sjelden foreligger en skriftlig henvisning til røntgenundersøkelsen og at henvisningspraksis ikke er i tråd med faglige retningslinjer. Programmet avdekker også at det er [REDACTED]

[REDACTED] og at det er uklare roller og ansvarsfordeling mellom klinikkene og kiropraktorene.

For å opplyse saken fra virksomhetens side, sendte DSA et brev med pålegg om opplysninger til Klinikkk Frogner den 28. april 2021. Det ble her bedt om utfyllende informasjon rundt klinikkens henvisningspraksis, rutiner for vurdering av røntgenundersøkelsens nødvendighet (berettigelse), journalføring og roller og ansvarsfordeling mellom Klinikkk Frogner og Colosseum Kiropraktorklinikk. Fristen for å sende inn opplysningene var 14. mai 2021. DSA mottok tilbakemelding fra Klinikkk Frogner den 11. mai 2021.

Basert på oversendt dokumentasjon fra Colosseum Kiropraktorklinikk og Klinikkk Frogner, bestemte DSA å åpne tilsynssak mot klinikkene. DSA varslet stedlig tilsyn i vårt brev av 9. juni 2021 og dato for tilsynet (22. juni 2021) var på forhånd muntlig avklart med kiropraktor/fysioterapeut Marianne Molnes. Det ble samtidig varslet et eventuelt virtuelt oppfølgingsmøte 23. juni 2021.

DSA ba om å få oversendt følgende dokumentasjon i forkant av tilsynet:

- Hvilket journalsystem som brukes.
- Antall røntgenundersøkelser per år utført etter ekstern henvisning fra 1.1.2016 til 31.12.2020, fordelt på de utøvende kiropraktorene.
- Fordeling av henvisninger per år til konvensjonell røntgen, CT og MR for perioden 1.1.2016 til 31.12.2020.
- Kopi på alle eksterne henvisninger og tilhørende radiologisk rapport fra januar og november 2020. Disse måtte være sladdet for pasientidentifiserende informasjon som personnummer, navn og adresse. Dato for henvisning og hvilken institusjon som har sent henvisningen skal komme frem av dokumentasjonen.

Frist for innsendelse av dokumentasjon var satt til 18. juni 2021.

Følgende tema ble varslet for tilsynet:

- Bruk, optimalisering, vedlikehold og kvalitetskontroll av røntgenapparatet
- Radiografisk teknikk som er brukt.
- Henvisningspraksis til bildediagnostikk
- Dokumentasjon og journalføring av henvisning og tilhørende radiologiske rapporter både for egenhenviste pasienter og pasienter henvist fra ekstern kiropraktor.
- Praksisrutiner sett i relasjon til kjente og relevante kliniske retningslinjer
- Ansvarsforhold mellom Klinikkk Frogner og de praktiserende kiropraktorene ifm. bruk av røntgenapparatet (sett i lys av virksomhetens godkjenning for røntgen og etterlevelse av strålevernregelverket).

Tilsynet besto av individuelle intervjuer med de tre kiropraktorene Marianne Molnes, Henrik Lund og Jan Yngve Mysen Bjargo. I tillegg ble det foretatt en befaring av røntgenlaboratoriet.

Generelle inntrykk

All dokumentasjon som DSA bad om, ble mottatt i tide. Marianne Molnes og Henrik Lund sammen med to fysioterapeuter har nylig kjøpt Klinikkk Frogner av de tidligere eierne. Klinikkk Frogner har nylig overgått til Aspit/physica journalsystem. Røntgenapparatet er en Bennet HFQ 600SE fra 1999 og eies av Klinikkk Frogner AS. Begrunnelsen for å ha et eget røntgenapparat ved klinikken er primært for å kunne ta nødvendige røntgenbilder av egne pasienter. I tillegg så tar man noen undersøkelser for andre kiropraktorer som ikke har eget røntgenutstyr. Kontroll av servicefirma og fysiker fra OUS har avdekket et noe høyt halverdi-lag, men kiropraktorene ved Klinikkk Frogner er fornøyd med bildekvaliteten. Kiropraktorene som benytter apparatet tar en avgift fra pasientene på 700 kr, hvor 200 kr går til AS'et som eier apparatet. De 200 kronene skal dekke service, vedlikehold og kvalitetskontroll.

Det er tre kiropraktorer med enkeltmannsforetak som bruker apparatet. Ved henvisning fra eksterne kiropraktor avtales time per telefon. Tidligere har det ikke vært vanlig med skriftlig henvisning, men den praksisen er nå endret. Bilder som blir tatt for eksterne kiropraktorer blir vurdert av den som henviser. Klinikk Frogner agerer derved kun som en bildetaker og dokumenterer ikke noen resultat i pasientjournal.

Bruken er noe forskjellig mellom de tre kiropraktorene, i forhold til frekvens og antall eksternt henviste pasienter. Jan Yngve Mysen Bjargo utmerker seg ved å ha et nokså høyt antall pasienter som er henvist eksternt, i forhold til de to andre kiropraktorene (tabell 1). To tilfeldig utvalgte måneder for 2020 viser også at en stor andel av de eksterne pasientene til Mysen Bjargo er henvist fra Colosseum Kiropraktorklinikk. I tillegg indikerer tallene, ved sammenligning med Statsforvalterens dokumentasjon, at en stor andel av de nye pasientene ved Colosseum Kiropraktorklinikk blir henvist til Mysen Bjargo for røntgenundersøkelse (73 respektive 88 % for henholdsvis januar og november 2020 av de nye pasientene ved Colosseum Kiropraktorklinikk) (tabell 2).

Tabell 1: Antall eksterne henvisninger til Klinikk Frogner 2016-2020

År/Kiropraktor	Marianne Molnes	Henrik Lund	Jan Yngve M. Bjargo
2016	30	162	251
2017	27	157	248
2018	10	79	218
2019	24	81	218
2020	9	102	217

Tabell 2: Antall eksterne henvisninger til Klinikk Frogner for januar og november 2020.

Kiropraktor/Antall	Januar 2020	November 2020
Marianne Molnes	1	0
Henrik Lund	10	6
Jan Yngve Mysen Bjargo	19*	25**

* Alle fra Colosseum Kiropraktorklinikk. Statsforvalteren har registrert 26 nye pasienter hos Colosseum Kiropraktorklinikk i januar 2020.

** 22 fra Colosseum Kiropraktorklinikk. Statsforvalteren har registrert 25 nye pasienter hos Colosseum Kiropraktorklinikk i november 2020.

I intervju med Marianne Molnes blir det hevdet at de ikke var klar over den omfattende eksterne bildetakingen av pasienter fra Colosseum Kiropraktorklinikk. Dette er nå stoppet, slik at Klinikk Frogner ikke lenger godtar henvisninger fra Colosseum Kiropraktorklinikk.

Oppsummering

Klinikk Frogner AS har tidligere tatt imot eksterne henvisninger muntlig per telefon. Dette er nå endret til skriftlige henvisninger. Ved tilsynet ble det avdekket at det var en svært høy frekvens av henvisninger til Jan Yngve Mysen Bjargo fra Colosseum Kiropraktorklinikk. Klinikk Frogner vil ikke akseptere henvisninger fra Colosseum Kiropraktorklinikk i fremtiden, og Jan Yngve Mysen Bjargo sitt ENK har ikke lenger noen leieavtale med Klinikk Frogner.

Direktorat for strålevern og atomsikkerhet beklager den lange saksbehandlingstiden. En årsak til dette er at tilsynet ble sett i sammenheng med tilsynet på Colosseum Kiropraktorklinikk. Tilsynet ved sistnevnte har dratt ut i tid, og er ikke avsluttet i skrivende stund.

Oppfølging etter tilsynet

Virksomheten har mulighet til å kommentere tilsynsrapporten. Dersom DSA ikke mottar noen kommentarer til rapporten ansees denne rapporten som endelig.

Vi takker for god tilrettelegging under tilsynet. Vi ønsker dere lykke til med videre strålevernarbeid.

Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil bli lagt ut på DSAs hjemmeside, www.dsa.no, etter at den er oversendt Klinikk Frogner og kommentarfristen har gått ut.

Med hilsen

Ingrid Bjørseth Heikkilä
seksjonssjef

Anders Widmark
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.